

Андрій ОМЕКО

аспірант кафедри міжнародного менеджменту та інновацій
Національного університету «Одеська політехніка»

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ЗА ДОПОМОГОЮ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ

У сучасних умовах цифрової трансформації підприємства стикаються з необхідністю перегляду традиційних підходів до управління. Забезпечення високої якості управлінських процесів стає критично важливим для стабільного розвитку, конкурентоспроможності та адаптивності організацій.

Під поняттям якості розуміють передусім якість діяльності самого підприємства – ефективність і досконалість його системи управління, зорієнтованої на безперервне вдосконалення. Система якості управління – це сукупність і взаємозв'язок всіх підсистем на підприємстві, метою яких є підвищення якості управління [1].

Чіткий розподіл функціональних завдань між підрозділами підприємства та виконавцями, а також їхня ефективна координація становлять основу будь-якої якісно організованої системи. Ці аспекти потребують цілеспрямованих, послідовних зусиль і постійної уваги з боку керівного складу підприємства.

Запровадження комплексної та якісної системи управління створює передумови для стабільного й результативного функціонування підприємства. Натомість ігнорування впровадження таких підходів з боку керівництва призводить до формального управління, яке не забезпечує досягнення поставлених цілей.

Підвищення якості управління можливе лише за умови впровадження системного підходу, який поєднує в собі різноманітні інструменти, методи та організаційні рішення. Це вимагає відмови від фрагментарного застосування управлінських заходів на користь комплексної, взаємопов'язаної системи, що забезпечить ефективну діяльність підприємства в довгостроковій перспективі.

Одним з найперспективніших інструментів удосконалення систем управління є штучний інтелект (ШІ), який дає змогу не лише автоматизувати, а й принципово змінити логіку прийняття управлінських рішень.

Штучний інтелект – це сукупність технологій, що забезпечують здатність машин аналізувати великі обсяги даних, виявляти закономірності та приймати рішення з високим ступенем точності. В управлінні підприємством ШІ дозволяє:

- прогнозувати ризики та коливання ринку;
- здійснювати автоматизований контроль за виробничими й фінансовими показниками;
- оптимізувати логістику та ланцюги постачання;
- покращувати обслуговування клієнтів завдяки персоналізованим рекомендаціям;
- виявляти слабкі місця в бізнес-процесах і пропонувати шляхи їх усунення.

Згідно з аналітичним звітом McKinsey & Company (2021), підприємства, які інтегрували ШІ в систему управління, демонструють на 20–30% вищу продуктивність у порівнянні з конкурентами [4].

Якість управління підприємством охоплює здатність системи ефективно досягати поставлених цілей, оптимально використовувати ресурси та своєчасно реагувати на зміни середовища. Традиційні підходи фокусуються на стандартизації процесів, контролі й безперервному вдосконаленні. Однак впровадження ШІ відкриває нові можливості для динамічного та гнучкого управління, заснованого на аналізі реальних даних у режимі реального часу:

- Аналітика в реальному часі – інтелектуальні системи на основі big data та машинного навчання дозволяють миттєво відстежувати критичні бізнес-показники й ухвалювати рішення на основі аналітики, а не інтуїції.

– Оптимізація управлінських процесів – алгоритми ІІІ можуть автоматизувати рутинні управлінські функції – від розподілу ресурсів до контролю якості, – що значно зменшує людський фактор та підвищує ефективність.

– Управління ризиками – прогностичні моделі допомагають ідентифікувати потенційні ризики ще на ранніх етапах, зменшуючи вірогідність фінансових або організаційних втрат.

– Персоналізоване управління персоналом – застосування ІІІ в HR-сфері дозволяє проводити точний підбір кадрів, передбачати продуктивність працівників і формувати ефективні команди.

Незважаючи на очевидні переваги, використання ІІІ в системах управління пов'язане з низкою викликів:

- питання етики та прозорості рішень, прийнятих ІІІ;
- недостатня кваліфікація персоналу для роботи з новими технологіями;
- загрози кібербезпеці через обробку конфіденційної інформації;
- формальний підхід до інновацій – якщо підприємство впроваджує ІІІ лише для відповідності трендам, а не для реального вдосконалення управління.

Штучний інтелект має величезний потенціал для забезпечення високої якості управління підприємствами. Його ефективне впровадження дозволяє не тільки підвищити продуктивність і точність управлінських рішень, але й сформувати нову культуру управління – гнучку, адаптивну, засновану на даних. Водночас для досягнення справжніх результатів важливо інтегрувати ІІІ стратегічно, забезпечуючи навчання персоналу, правову підтримку та етичний контроль.

Список використаних джерел

1. Гонtareва І. В., Муренець І. Г. Забезпечення якості управління на підприємстві/ І. В. Гонtareва, І. Г. Муренець// Проблеми економіки. – 2018. – № 3 (37). – С. 75-81. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2018-3_0-pages-75_81.pdf

2. Ковтуненко К. В. Теоретико-методологічні засади формування інтелектуального капіталу інноваційно-активного промислового підприємства в умовах стратегічних змін: моногр. / К. В. Ковтуненко. – О.: ФОП Бондаренко М. О., 2014. – 496 с.

3. Ковтуненко Ю.В. Застосування штучного інтелекту у системі управління підприємством: проблеми та переваги / Ю.В. Ковтуненко // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2019. – № 2 (8). – С. 93-99. URL: <https://economics.opu.ua/ejopu/2019/No2/93.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.4171114.

4. McKinsey & Company (2021). The state of AI in 2021. URL: <https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/Business%20Functions/McKinsey%20Analytics/Our%20Insights/Global%20survey%20The%20state%20of%20AI%20in%202021/Global-survey-The-state-of-AI-in-2021.pdf>